

Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-1-91 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-45/1083-377
Karar Tarihi : 17.08.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Çiğdem TUNÇEL, Başak ARSLAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Hakan PEKDEMİR
Serhan Eczanesi 150 Sokak No:19/A Buca/İzmir

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

EDAK S.S. İzmir Eczacılar Üretim, Temin ve Dağıtım Kooperatifi (EDAK Ecza Kooperatifi)
Karacaoğlan Mah. 6173 Sokak No:4 Işıkkent – Bornova/İzmir

20 **E. DOSYA KONUSU: EDAK Ecza Kooperatifi'nin (EDAK) 2010 hesap yılına ilişkin Genel Kurul toplantısında alınan ve ortaklara dağıtılacak risturnların %10'unun Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı'na ait ürünlerden oluşmasını öngören kararıyla rekabeti kısıtladığı iddiası.**

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvurunun esasını EDAK'ın üyelere 2010 yılı Genel Kurul kararıyla dağıtılacak kar paylarının %10'u karşılığında Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı'na ait ürünlerden alma zorunluluğu getirmesi; bu uygulamanın, üyelerin nakit olarak alacakları kar payını istedikleri şekilde kullanamamalarına; dolayısıyla müşterileri ürün tercihi ve alımı konusunda kısıtlamasına ve rekabetin engellenmesine neden olduğu ve Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı bünyesindeki ürünleri satan diğer firmaların da satışının engellenerek rekabet kurallarına uymayan bir ortam yaratıldığı iddiaları oluşturmaktadır.

40 **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 12.05.2011 tarih ve 3671 sayı, 26.05.2011 tarih ve 4028 sayı ile mükerrer olarak intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 28.06.2011 tarih ve 2011-1-91/İİ-11-375.ÇT sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 3.3.2011 tarih ve 11-12 sayılı toplantısında görüşülerek yat limancılığı hizmetleri pazarında 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlal edilip edilmediğinin açıklığa kavuşturulması için aynı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 09.08.2011 tarih ve 2011-1-91/ÖA-11-375.ÇT sayılı Önaraştırma Raporu 11.08.2011 tarih ve REK.0.15.00.00-110/238 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-45 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; S.S. Edak İzmir Eczacılar Üretim Temin Dağıtım Kooperatifi'nin 2010 hesap yılına ilişkin Genel Kurul toplantısında alınan ve ortaklara dağıtılacak risturnların %10'u oranındaki kısmının Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı'na ait ürünlerden oluşmasını öngören kararıyla rekabeti

kısıtladığı iddiasına ilişkin olarak, 4054 sayılı Kanun uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Önarastırma Yapılan: EDAK

50 Şikayete konu olan EDAK, ortaklarının ilaç, ilaç hammaddeleri drog, kimyasal madde, sağlık ve eczane gereçleri, tüketim ve ambalaj maddeleri, veteriner ve zirai ilaç, insektisid, rodentisid, itriyat ve kozmetik mamuller ile yasalarla eczanelerde satışı yapılabilen her türlü emtia ihtiyaçlarını karşılamak; bunların temin, dağıtım ve gerektiğinde üretim çalışmalarını düzenlemek için çeşitli girişimlerde bulunmak; eczane ve ilaç sektörünün sağlıklı oluşumuna katkıda bulunmak ile ortaklarının hak ve çıkarlarını korumak amacıyla 1990 yılında kurulmuştur. Kooperatif,

- Ortaklarının, her türlü ilaç, sağlık ve eczane gereçleri ihtiyaçlarını üreticisinden ya da diğer pazarlayıcılardan ya da yurtdışından ithal ederek temini, uygun koşullarla ortaklarına dağıtımını, satımını,

60 - Konusu ile ilgili işletmeler, depolar kurulması,

- Ortaklarının ihtiyaçları ile ilgili ürünlerin üretimi veya fason üretilmesi,

- Çalışma konuları ile ilgili diğer kooperatiflerle işbirliği ve ortaklık kurulması

gibi alanlarda faaliyet göstermektedir. Bu faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için sahip olduğu iştirakleri ve bağlı ortaklıkları Tablo 1`de yer almaktadır.

Tablo 1: EDAK'ın İştirakleri ve Bağlı Ortaklıkları

İştirak – Bağlı Ortaklık Ünvanı	EDAK'ın Hisse Payı
Çağdaş Eczacılar Labr. San. ve Tic. A.Ş.	(.....)
Tek Sigorta Acenteliği Ltd. Şti.	(.....)
Farma Lojistik Ecza Depoculuğu ve Ön Depoculuk Lojistik Hiz. San. ve Tic A.Ş.	(.....)
Edakom Yazılım Özel Eğitim Hizmetleri Bilgisayar Kır. Taş. Tur. San. Tic. Ltd. Şti.	(.....)

EDAK'ın 2010 yılı cirosu (.....) TL olarak gerçekleşmiştir.

Başvuru kapsamında adı geçen diğer teşebbüs ise, EDAK'ın (.....) oranında hissesine sahip bulunduğu Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı'dır. 19 Kasım 1985 tarihinde kurulan ve 1986 yılından beri ilaç ve kodeks preparatı üreten Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı, 162 ortağı (151 adet bireysel eczacı ve 11 adet ecza kooperatifi) bulunan bir anonim şirkettir. Sağlık malzemesi, hastane ve eczane levazımlarının üretimi, alım satımı ile ilgili fason imalat ve konusuyla ilgili komisyonculuk, distribütörlük ve bayilik işlerinde faaliyet gösteren Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı'nın ürün portföyünde;

- Üretim Kalemleri: Oksijenli su, tentürdiyot, amonyak, aseton, gliserin, tatlı badem yağı, vazelin beyaz, renkli vazelin, vazelin püre tüp

- Ticari Mal Kalemleri: bandaj, sargı bezi, gaz kompresleri, dut şurubu, kolonya, pudra, diş parlatma tozu

80 - Distribütörlük Kalemleri: Gebelik testi, ovulasyon testi, erken gebelik testi, bitkisel çaylar ve droglar, yağlar, sigara ağızlığı, beden derecesi v.b.

yer almaktadır.

Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı üretimini ecza kooperatifleri vasıtasıyla eczanelere satmaktadır. Bir başka deyişle, Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı doğrudan eczanelere satış yapmamakta, ürünlerini önce ecza kooperatiflerine satmakta ve bu ürünler kooperatifler aracılığıyla eczanelere dağıtmakta ve satılmaktadır.

Çağdaş Ecza Laboratuvarı'nın 2010 yılı cirosu (.....) TL olarak gerçekleşmiştir.

I.2. Değerlendirme

90 Başvurunun esasını EDAK'ın üyelere, 2010 yılı Genel Kurul kararıyla dağıtılacak kar paylarının %10'u karşılığında, Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı'na ait ürünlerden alma zorunluluğu getirmesi; bu uygulamanın, üyelerin nakit olarak alacakları kar payını istedikleri şekilde kullanamamalarına; dolayısıyla müşterileri ürün tercihi ve alımı konusunda kısıtlamasına ve rekabetin engellenmesine neden olduğu ve Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı bünyesindeki ürünleri satan diğer firmaların da satışının engellenerek rekabet kurallarına uymayan bir ortam yaratıldığı iddiaları oluşturmuştur.

100 Bilindiği üzere, ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla kurulan kooperatiflerin faaliyetleri 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu¹ ile düzenlenmektedir. Bu Kanun'un 'Gelir-gider farkları, bölünmesi ve paylara faiz verilmesi' başlıklı 38. maddesinin ilk fıkrasında;

Anasözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde ortaklarla yapılan muamelelerden bir yıllık faaliyet sonunda elde edilen hasılanın tamamı gelir gider farkı olarak kooperatifin yedek akçelerine eklenir.

hükmü yer almaktadır. Ayrıca Kanun'un 4. maddesinde anasözleşmeye konacak mecburi hükümler arasında "Yıllık gelir gider farklarının, hesaplama ve kullanma şekilleri" de sayılmıştır. Bu çerçevede Kooperatifler Kanununda yer alan düzenlemelerden kooperatiflerin anasözleşmelerine risturn dağıtımına ilişkin hükümleri koyabilecekleri anlaşılmaktadır.

110 Nitekim hakkında önaraştırma yürütülen EDAK'ın anasözleşmesinde de ilgili hususun Anasözleşmenin "Gelir-Gider Farkı ve Dağıtım" başlıklı 60. maddesinde düzenlendiği görülmüştür. Söz konusu maddede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

"Genel Kurul yıllık bilançoğu ve gelir-gider hesabını onayladıktan sonra gelir-gider farkı üzerinde karar verir.

Müspet gelir-gider farkının;

%10'u Olağan Yedek Akçeye,

%10'u Sosyal Yardım Fonu'na,

%30'u Yatırım ve Geliştirme Özel Fonu'na

ayrıldıktan sonra geri kalan müsbet gelir-gider farkı ortaklara, kooperatifle yapmış oldukları işlemler oranında risturn olarak dağıtılır.

120 *Risturnların dağıtım şekil ve zamanları genel kurulca tespit edilir."*

Görüldüğü gibi, EDAK'ın anasözleşmesinin ilgili maddesiyle risturnların dağıtım şekil ve zamanlarını belirleme yetkisi kooperatif genel kuruluna verilmiştir.

¹ 10.5.1969 tarihli ve 13195 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

130 2010 hesap yılı 32. Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda oybirliği ile alınan ve başvuru konusu iddiaların dayandırıldığı genel kurul kararı da söz konusu anasözleşme hükmü uyarınca alınmış olup, risturnların dağıtım şeklini belirlemeye yönelik bir karar olarak değerlendirilmiştir. Bu karar çerçevesinde EDAK, ortaklarına dağıtacağı risturnun %10'u kadarki kısmını, iştiraki olan Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı'ndan temin ettiği ürünlerden aynı olarak karşılamaktadır. Çağdaş Eczacılar Laboratuvarının ürettiği ürünleri, ecza kooperatifleri vasıtasıyla eczanelere ulaştırdığı da göz önünde bulundurulduğunda, eczacıların Çağdaş Eczacılar Laboratuvarından ürün almaya zorlandığı iddiasının dayanaksız kaldığı kanaatine varılmıştır.

Bu açıklamalar çerçevesinde, EDAK genel kurulu tarafından alınan ve ortaklarına dağıtılacak risturnların %10 oranındaki kısmının EDAK'ın bir iştiraki olan Çağdaş Eczacılar Laboratuvarı'na ait ürünlerden oluşmasını öngören genel kurul kararının rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan bir teşebbüs birliği kararı olmadığı, bu nedenle başvuru konusu iddiaya ilişkin olarak EDAK hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı düşüncesi hasıl olmuştur.

140 **J. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; söz konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.